

(компромісний); консервативний портфель. Така типізація портфельів заснована на диференціації рівня інвестиційного ризику та відповідно і рівня доходу, на який згоден конкретний інвестор в процесі фінансового інвестування. Портфелі цінних паперів можуть бути також фіксовані і змінні. Фіксовані портфелі зберігають свою структуру протягом встановленого терміну, тривалість якого визначається терміном погашення цінних паперів, які до нього входять. Змінні, або керовані, портфелі мають динамічну структуру цінних паперів, склад яких постійно оновлюється з метою отримання максимального економічного ефекту.

Є спеціалізовані портфелі іноземних цінних паперів і вітчизняних цінних паперів. Такі портфелі дають можливість закордонним інвесторам при порівняно невеликому ризику освоювати нові ринки. Портфелі цінних паперів можуть мати галузеву і територіальну спеціалізацію. Більшість портфельів цінних паперів є спеціалізованими, включаючи переважно один вид цінних паперів (акції, державні або корпоративні облигації, неемісійні цінні папери тощо). Портфелі цінних паперів можуть бути орієнтовані на залучення до свого складу лише короткострокових або середньострокових і довгострокових цінних паперів.

Таким чином, виходячи з основних типів портфельів фінансових інструментів інвестицій формуються різні їх варіанти, які використовуються в процесі диверсифікації портфелю цінних паперів з метою мінімізації його ризику та максимізації доходності.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ

Матвієнко А.Р., гр. Ф-29м

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.П. Близнюк**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Управління фінансовими ресурсами підприємства на засадах системного підходу дає змогу усвідомити місію, стратегічну мету та цілі суб'єкта підприємництва, оцінити комплексний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на ефективність його функціонування та розвиток.

Система управління фінансовими ресурсами підприємства повинна відповідати основним вимогам, а саме: між елементами системи повинні існувати причинно-наслідкові зв'язки; система

повинна бути динамічною, тобто володіти здатністю змінювати свій кількісний та якісний стан; система повинна володіти параметром, впливаючи на який можна змінити протікання економічного процесу.

Враховуючи закономірності та вимоги системного підходу як методології управління, стає можливим обґрунтувати концептуальну модель управління фінансовими ресурсами підприємства як інтегровану в загальну систему управління систематизовану та структуровану сукупність взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів із зворотними зв'язками, що забезпечують та впливають на процес управління фінансовими ресурсами на усіх ієрархічних рівнях, сприяють обґрунтованості прийняття управлінських рішень.

До основних компонентів концептуальної моделі управління фінансовими ресурсами підприємства ми відносимо такі складові елементи: усвідомлену місію, мету, «дерево цілей», побудоване на основі їх ієрархії та ранжування; ієрархічну структуру організаційних рівнів управління підприємством та його фінансовими ресурсами: стратегічного, тактичного та оперативного, з урахуванням їх завдань та функціональної спрямованості; концептуальні підходи до управління; принципи управління; функції та методи управління; економічні інструменти управління; підсистеми забезпечення процесу управління (правову, нормативну, інформаційну, організаційну, методичну, програмну); критерії ефективності управління; методи контролю, аналізу та оцінки ефективності управління; індикатори ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.

Управління фінансовими ресурсами підприємства повинно ґрунтуватися на таких принципах: урахування перспектив розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства; забезпечення відповідності обсягу залучених фінансових ресурсів обсягу інвестованих активів; забезпечення оптимальності структури фінансових ресурсів з позиції ефективного їх використання; забезпечення мінімізації витрат в процесі акумуляції фінансових ресурсів із різних джерел; забезпечення високоєфективного використання фінансових ресурсів під час фінансово-господарської діяльності.

Декомпозиція стратегій підприємства включає: генеральну (загальну, корпоративну, портфельну), конкурентну (бізнесову, ділову), функціональні або забезпечуючі стратегії (маркетингову, операційну, інформаційну, управління персоналом, соціальну, організаційну, науково-дослідну), до складу яких, також відноситься фінансова стратегія підприємства.

Згідно з вимогами ранжування та підпорядкованості стратегій, а також ієрархічною побудовою організаційних рівнів управління,

політику управління фінансовими ресурсами ми розглядаємо як невід'ємну складову загальної системи управління підприємством, яка підпорядкована функціональній фінансовій стратегії, що є ключовою забезпечуючою стратегією реалізації конкурентної та генеральної корпоративної стратегії підприємства.

Відповідно до основоположних принципів системного підходу, політика управління фінансовими ресурсами є інтегрованою у фінансову стратегію (систему вищого рівня), самостійною комплексною та структурованою системою (підсистемою нижчого рівня), яка синтезує, окрім ключових системних складових елементів, багатоаспектні та диверсифіковані напрями фінансової діяльності підприємства, зокрема:

- управління формуванням власних фінансових ресурсів;
- управління залученням позикових фінансових ресурсів;
- оптимізацію структури та вартості джерел формування фінансових ресурсів;
- управління розміщенням фінансових ресурсів в активи (необоротні та оборотні)
- формування раціональної та збалансованої структури активів і капіталу; управління грошовими потоками;
- управління використанням фінансових ресурсів в процесі операційної, інвестиційної, фінансової діяльності;
- управління оборотністю активів;
- управління фінансовими результатами (доходами, витратами, прибутком, рентабельністю);
- управління фінансовим станом (фінансовою стійкістю, ліквідністю, платоспроможністю);
- управління фінансовими ризиками в процесі формування, розміщення та використання фінансових ресурсів;
- організацію своєчасного моніторингу, систематичного контролю, експрес-аналізу, комплексного аналізу та оцінки ефективності реалізації політики управління фінансовими ресурсами підприємства.